

ЛІСІВНИЧА ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА:

СТАН РОЗРОБКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Бойчук І.І.

(Осмоподський держлісгосп)

Костенко А.В., Кульчицький І.М.

(Львівська комерційна академія)

Петрова Л.М., Третяк П.Р.

(Львівський держуніверситет ім. І.Франка)

Об'єктами господарювання у лісівництві є лісові природні комплекси – елементарні складові частини лісового ландшафту. Їх моніторинг на сучасному рівні здійснюється шляхом проведення один раз на 10-ліття лісовпорядження, яке включає ревізію стану лісів усієї множини ділянок та розробку плану господарської діяльності на майбутнє 10-ліття. Матеріали цих досліджень та відповідні проекти зберігаються у вигляді картографічних та табличних матеріалів, а також пояснювальних записок. Такі дані стосовно кожного лісництва, лісгоспу, області та в цілому України зберігаються у єдиній державній базі даних обчислювального центру Державного комітету по лісовому господарству України.

До недоліків цієї системи слід віднести той факт, що ці матеріали стосуються лише стану деревостану. Фактично жодних матеріалів про біорізноманіття лісових екосистем та географічні особливості природних комплексів вона не містить. Крім того, безпосередньо на місцях немає можливості користуватись наявними у центральній системі матеріалами, відсутні локальні системи такого типу.

Міжнародними угодами з проблеми охорони біорізноманіття планети та охорони лісів, законодавчими актами України, зокрема Постановою

Верховної Ради України “Про програму перспективного розвитку заповідної справи в Україні” передбачено “...проведення середньо- і великомасштабного вивчення та картографування природних комплексів та їх компонентів для здійснення комплексного моніторингу стану територій та об’єктів ПЗФ, розробки наукових основ охорони навколишнього природного середовища, збереження різних типів природних комплексів, створення геоінформаційних систем”.

З метою поступового вирішення цих завдань нами створено інформаційно-аналітичні системи “Ботанік” та “Еколог”, започатковано розробку лісівничої інформаційної системи. В комплексі ці системи можуть зберігати типову табличну інформацію про деревостани окремих ділянок та біорізноманіття лісових екосистем в цілому, здійснювати аналітичні процедури:

1. Систематичний аналіз множин флористичних елементів;
2. Географічний аналіз флорокомплексів;
3. Факторну ординацію по 80 параметрах;
4. Облік природного поновлення з узагальненням його перспектив.

Згадані інформаційно-аналітичні системи розроблені стосовно до середовища FoxPro-2.5 і зараз трансформуються в середовище Windows, з застосуванням засобів Microsoft Access та Delphi 2.0.

Таким чином, ці інформаційні системи разом утворюють єдине ціле для наповнення, збереження та обробки інформації. Вкрай необхідним бачиться створення і локальної картографічної комп’ютерної бази даних, яка б не тільки зберігала інформацію про положення та конфігурацію лісових об’єктів, але й дозволяла їх модифікувати, об’єднувати, ділити. Така картографічна система повинна водночас бути зв’язаною з вищезгаданими табличними інформаційними системами, в які теж вносилися би відповідні зміни.

Розроблювана інформаційно-аналітична лісівнича система повинна бути україномовною, придатною для роботи працівників лісового господарства, природоохоронних органів. Всі процедури по внесенню та коректуванню даних, а також побудова аналітичних запитів повинна здійснюватись на підставі зрозумілих віконних меню з тематичними довідниками. Ці завдання нами вже розв’язані в рамках роботи з номенклатурою латинських та українських назв вищих рослин України, галузевою термінологією з ландшафтознавства, географії та екології рослин.